

Izhaja vsako sredo
in petek zjutraj.
Stane za celo leto 15 L.
» pol leta 8 »
» četrt leta 4 »
Za inozemstvo celo
leto lir 40.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 10

V Gorici, v petek 4. februarja 1927

Leto X.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogo-
voru in se plačajo v
naprej. — List izdaja
konsorcij »Gor. Stra-
ža«. — Tisk Katoliške
tiskarne v Gorici, Ri-
va Piazzutta št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
(prej Scuole).
Telef. int. št. 308.

Pomenljiva izjava.

Prvi minister državne vlade, Mussolini, združuje danes v svojih rokah vso politično moč Italije. Njemu nasprotna stranke so potihnele. V notrini države skoro ni več odpora proti fašizmu. Zato more Mussolini z vso resnostjo in prostostjo reči, da je v njem utelešena volja sodobne italijanske države.

Ko Mussolini govori, prisluknejo inozemski državniki. Zakaj on govori v imenu velike države kot tolmač njene volje in njenih želja. Radovedno in pozorno opazujejo drugi narodi, kako živi Italija pod svojim posebnim fašistovskim režimom, ki mu na svetu ni para.

Kaj čuda, če vzbudi Mussolini med nami Slovenci velikansko zanimanje, ko spregovori o položaju narodnih manjšin v Italiji! Na drugem mestu prinašamo sila zajemljive njegove izjave, ki se tičejo bodočnosti nemške manjšine na južnem Tirolskem. Te njegove besede veljajo tudi za nas.

Za Slovence je najvažnejša Mussolinijeva izjava o šoli. Kratko in jedrnat je prvi minister povedal: »Nemci se lahko uče nemškega jezika v zasebnih šolah. Pozneje bomo morda spet vpeljali nemščino v ljudske šole.« (»Neue Freie Presse« 30. januarja 1927.)

Slovenci v Italiji se nikoli nismo odpovedali zahtevi, naj se odpro slovenske ljudske šole, slovenske kmetijske šole, slovenske srednje šole in slovenske šole za obrtnike. Včasih se je obupljivcem zazdelo, da so vse naše zahteve zaman. Marsikdo je mislil, da ni nič več upanja, da bomo sploh kedaj prišli do slovenske šole. Tožili so, da bijemo boj bre upa na zmago.

Zdaj pa je prvi minister Mussolini sam javno povedal, da je vlada pripravljena, morda v bodočnosti

otvoriti v maternem jeziku pot v šole. Izjava je zelo pomenljiva.

Slovenci vemo in zaupamo, da bo prišel čas, ko se bodo naši otroci učili slovenščine v javnih šolah. Mussolini nam ni vzel vsega upanja. Ko je dejal, da je mogoče, da bo vlada vpeljala materinski jezik v šole, nas je potrdil v misli, da moramo moško vztrajati pri svojih naravnih narodnih pravicah.

Gospod prvi minister je povedal še drugo resnico. Pribil je, da morajo narodi vztrajno, neomahljivo, z železno potrpežljivostjo delati in se boriti, če hočejo doseči svoje cilje. Deset let — to je v življenju naroda ena sama minuta! To velja posebno še za male narode. Z železno potrpežljivostjo, moško in zračajno mora mali narod iti skozi preskušnjo. Če se izkaže, da je nepremagljiv, zdrav in dosleden, bo zmagal.

Mussolinijeva beseda o manjšinah in o naši šoli nam kaže, da najvišji krogi v državi priznavajo možnost, da sami spremenijo šolski zakon. Te besede se odkrito veselimo. Zakaj nismo pozabili na čase, ko so nas nekateri mali krajevni oblastniki trdovratno prištevali med veleizdajalce, če smo zahtevali slovensko šolo. Tem kratkovidnim, smešnim in malenkostnim ljudem je dal Mussolini krepak nauk.

Vendar se moramo vsi dobro zavedati, da slovenski narod ni prejel še nikoli slovenske šole v dar. Slovensko šolo si je naše ljudstvo od Avstrije izbojevalo. Leta in leta so morali naši dedje trdno vkup držati in se boriti, da so dosegli narodno šolo. Tudi zdaj velja: Samo to bomo imeli, za kar bomo vztrajno nastopali. Ti naši napor za slovensko šolo pa nam bodo lažji, ker smo zdaj z najvišjega mesta slišali, da je to naše delo postavno in v skladu z dolžnostmi državljanov.

Kaj se godi po svetu?

Vladna kriza v Jugoslaviji se je rešila z neverjetno naglico. Dne 1. februarja je kralj podpisal ukaz, s katerim so bili imenovani novi ministri. Vlada je sestavljena v glavnem iz radikalov in Slovenske ljudske stranke. Skupina bivšega ministra Nikiča, ki je bil svoječasno odtrgal od Radiča del kmečkih poslancev, v zadnjem trenutku ni vstopila v vlado. Zato so se pa poslanci nemške narodne manjšine obvezali, da bodo podpirali vlado in zanjo glasovali. S pomočjo manjšinskih poslancev ima vlada v parlamentu večino.

Novi ministri.

Predsedstvo je sprejel zopet Uzunovič, zunanjo politiko zopet dr. Perič, vojno ministrstvo general Hadžić. Notranje zadeve bo vodil dosedanji radikalni minister Boža Maksimovič. Slovenci so dobili troje ministerstev. Ono za kmetijstvo bo imel dr. Kulovec, nekdanji tajnik Slovenske ljudske stranke, energičen in delaven mož, ki je bil že nekoč minister poljedelstva in pustil za sabo najboljše spomine tudi pri nasprotnikih. Javna dela je prevzel inž. Sernec, vse

učilišni profesor na ljubljanski visoki šoli, priznan strokovnjak v elektrotehniki, ki je že za časa dr. Kreka odlično sodeloval pri elektrifikaciji kranjske dežele. Tretje mesto je zasedel poslanec dr. Andrej Gosar, voditelj kršč. socialističnega delavstva. Dr. Gosar je v slovenskem političnem svetu ugledna osebnost. Še je živo v spominu veliko delo, ki ga je izvršil kot porojenec za socialno skrbstvo. Ko so stotine delavskih družin vsled pomanjkanja stanovanj prezebale po barakah in vagonih, je dr. Gosar izdal odlok, ki pravi: Vse banke in vsa velika podjetja morajo tekom enega leta zgraditi hiše za svoje urade in uradnike. Vsi milijonarji morajo zgraditi lastne hiše. Če tega ne store, jih bo vlada s silo postavila na cesto. Bogataši so se burno upirali, a energični mož je zmagal. Po slovenskih mestih so začele rasti palače bank in podjetij ter uradniške hiše. V prosta stanovanja pa je dr. Gosar nastanil delavske družine. Dr. Gosar je spisal tudi več knjig o socialnih vprašanjih. Ko ga je Slovenska ljudska stranka določila za ministra so-

cialne politike, je dala Jugoslaviji pravega moža.

Nova vlada ima le šibko večino. Izpostavljena bo silnim napadom mogočne opozicije. Če se odkrhne od vladne večine le par glasov, mora vlada odstopiti.

Dva nova ministra Trifunović in Vujičić sta že brž po prisegi odstopila. Na njiju mesti bosta prišla dva druga radikala. Da se sedanja vlada smatra le za neko predstopnjo do trdne in močne vlade, v kateri bodo se dele najmočnejše stranke z davidočevci vred, dokazuje tudi to, da dr. Korošec ni stopil v vlado. Uzunović mu je ponujal celo mesto ministrskega podpredsednika. Toda vodja Slovencev raje čaka na pravi trenutek.

Vendar so oblastne volitve pokazale, da imata obe vladni stranki v narodu močno oslombo. Zanimivo je, da je Slovenska ljudska stranka, ki je stala dolgo v opoziciji, vstopila v vlado baš po veliki volivni zmagi v oblastne skupščine. To nam priča, da bo sedaj Slovenska ljudska stranka začela v vladi uveljavljati svojo temeljno zahtevo, da se moč in delokrog oblastnih skupščin razširi. Po tej poti naj začne zmagovati načelo ljudske samouprave, ki je izraženo v državni ustavi Jugoslavije.

Važen razgovor z Mussolinijem.

Dopisnik velikega dunajskega dnevnika »Neue Freie Presse« je bil te dni sprejet od Mussolinija, ki je podal zelo zanimive izjave o fašizmu in nemški narodni manjšini. Razgovor, katerega je Mussolini pregledal, je izšel z njegovim odobrenjem v nemškem časopisu.

Ker utegnejo te stvari zanimati tudi naše bralce, prinašamo na tem mestu poglavne točke.

Najprej se je sukal razgovor okoli delavstva. »Nam se ni treba boriti« — je rekel Mussolini — »z delavskimi težavami. Če spoznamo, da je treba podaljšati delovni čas za eno uro, napišemo in izdamo odlok in ljudstvo nas posluša.«

»Anglija je izgubila s stavkami mnogo milijard denarja in mnogo milijard naročil, mi pa nismo imeli stavke več ko štiri leta. — Razlika med socialisti in fašisti je v tem, da verujejo socialisti v razredni boj, medtem ko verujemo mi v sodelovanje med stanovji.«

»Fašizem,« si je upal dopisnik ugovarjati, »je, kakor trdi francoski pesnik Barbis, poslednji izdih kapitalizma.« Mussolini je zamahnil s prezirom: »Fašizem se ne klanja pred mamonom (zlatim telesom.) Mamon in delo sta oba sluzabnika in ne gospodarja fašizma. Naše načelo je, da mora biti država močna.«

Poglavje o sili.

— »Po našem mišljenju« — je rekel časnikar — »mora biti vlada odvisna od privoljenja ljudstva. Ali se ne naslanja vlada fašizma predvsem na silo?«

Oči Mussolinijeve so se zaiskrile: »Pravijo, da vladam z nasiljem. Toda kje je vlada, ki vlada brez sile? Ni mogoča sila, ako se ne naslanja na privoljenje. Razsodbam sodišče se podvračajo ljudje samo radi tega, ker vedo, da stopi državna oblast na plan in jih vniči, ako ne poslušajo. Toda silo moramo uporabljati pravično. Treba jo je uporabljati v blagor splošnosti. Sila

morá biti z množicami ljudstva, pravična, čeprav dela nekaterim posameznikom krivico.

Italija je prerевна, da bi si smela dovoliti slabo vlado.«

»Se bomo razširili ali počili.«

»Mi ne moremo gubiti časa,« je nadaljeval Mussolini, »s praznim blebetanjem v parlamentu. Radi silne preobilice ljudstva moramo iztrgati naši majhni zemlji trduma slehern gram živeža. Kljub vsem naporom znanstva Italija ne more preživljati vsega prebivalstva. Mi se moramo razširiti ali počimo (eksploziramo.) S tem nočem trditi, da bo Italija lopnila po kakem sosedu. Rast se razvija počasi. Imeti moramo potrpežljivost, ravno tolikšno potrpežljivost kakor Anglija: potrpežljivost, ki traja stoletja. Vem dobro, da svetovna velesila ni stvar, ki bi se dala v naglici skrbati. Večja Italija bo nastala kakor sama od sebe. Italija se bo razširila po počasni logiki zgodovine.«

Ljudska šola in nemška manjšina.

Nato je krenil razgovor na razmerje med Nemčijo in Italijo.

»Edino resno nasprotje med Italijo in Nemčijo,« je rekel časnikar, »je ravnanje z nemško manjšino na južnem Tirolskem.«

»Nemčija in Italija,« je zavrnil Mussolini, »bi se mogli sporazumeti. Berlin in Rim se lahko domenu. Toda Inomost (glavno mesto avstrijskega Tirolskega, ur.) — Inomost sovraži Italijo.«

»Bil sem sam v Inomostu,« je odgovoril časnikar. »Inomost čuti seveda s svojimi rojaki, ki so sedaj podložniki Italije. V mnogih slučajih je brat ločen od brata. Prebivalstvu južnega Tirolskega so vzeli materin jezik. Ali bi ne bilo boljše, da postane južno Tirolsko priateljska vez med Veliko Italijo in veliko Nemčijo, mesto da ostane večen kamen spotike?«

»Kako?« je prašal Mussolini.

»Tako, da se v ljudskih šolah poučuje nemško ali pa italijansko, kakor si ljudstvo izbere. Tirolci bi se naučili na ta način italijanščino, ne da bi se jim jemala nemščina.«

Mussolini je odgovoril počasi in s premislekom:

»Ljudstvo na Tirolskem je italijanski podložnik. Njegova prva dolžnost je, da se nauči italijansko. Nemško se lahko uči v zasebnih šolah. Pozneje bomo morda zopet uvedli nemščino v ljudske šole. To bo pa le mogoče tedaj, ko se sedanji nemir in sedanje razburjenje uneseta.«

Pero in meč.

Ob sklepu sta se še razgovarjala o združenju Avstrije z Nemčijo.

»Priklonitev Avstrije k Nemški zvezni državi« — je rekel Mussolini — »je za Nemčijo veliko važnejše prašanje ko za Italijo. Mogoče, da pride nekega dne do združenja, toda, kakor sem že rekel, države rastejo počasi.«

»Mislite,« je prašal časnikar, »da bodo druge zavezniške države dovolile, da se stvorita Velika Italija in Velika Nemčija?«

»Za druge ne morem prorokovati, Italija bo svojo usodo dopolnila. Pero je mogočno, toda v tej dobi pisalnih strojev, mislim, da je meč bolj pripraven, da prereže gotove vozle. Toda mož, ki se zna bojevati, ne išče sporov. Italija hoče rasti, a želi tudi — mir.«

Okno v svet.

Nemška vlada.

Komaj pred par dnevi se je nemška vlada končno javno sestavila. Zdelo se je, da se katoliški centrum in nemška nacionalna stranka ne bosta mogla sporazumeti. Zadnja je namreč postavila za pravnega ministra Graefa. Ta se je pa zdel centrumu preveč monarhističen. Pogajanja so se že skoraj razbila. Na zadnje so se le pogodili, da nado mestu Graefa nemški nacionallec von Keudel. Novo nemško vlado, ki je sestavljena iz centruma in desničarjev, prav hudo napadajo socialni demokratje.

Angleži na Kitajskem.

Angleži so poslali na Kitajsko že 23.000 vojakov in velikansko brodogradnjo, da obranijo morskopristanišče Šangaj pred četami iz Kanton. — Kitajci so protestirali, da se izkrcujejo angleške čete. Pa ne le Kitajci, tudi poslaniki dru-

gih evropskih držav so ugovarjali, da se Angleži s tako silo vsidra na kitajsko obalo. Drug drugemu plena ne privoščijo.

Verska enakopravnost v Angliji.

V nedeljo so v mestu Islewertyu na Angleškem posvetili zvon za katoliško cerkev. Ta je prvi kat. zvon, odkar je anglikanska Anglija priznala enakopravnost katoliške vere z drugimi. Odslej naprej se bo po Angliji čulo tudi zvonjenje raz katoliških cerkva, ki je bilo doslej prepovedano.

Izseljevanje v Francijo.

Francoska vlada je odločila, da mora vsak priseljenec iz Italije dobiti posebno dovoljenje od francoskega delovnega urada. Tudi francoski konzulati bodo pri izdajanju potnih listov strožje postopali. Te določbe močno zadenejo izseljence, ki prihajajo iz Italije. Zato so italijanska oblastva že posredovala.

Za domačim ognjiščem.

Ljubo doma, kdor ga ima! Tako pravi slovenska modrost. Toda doma ni vedno lepo. Včasih je domače ognjišče pravo bojišče. Oče in mati se kregata, brat in sestra se križem gledata, »ta stari« za pečo godrnja. V slovensko hišo je sedel za domače ognjišče priljubljeni mladinski pisatelj Filip Terčelj in pripoveduje dogodbe o materi, o bratih in sestrah, o nevesti, o dedu, ki je »dal črez«, o skrivnostih življenja. Te pogovore je zapisal in Mohorjeva družba jih bo izdala v knjigi »Za domačim ognjiščem«. Kdor želi prejeti to knjigo in še štiri druge, naj se vpiše v Goriško Mohorjevo družbo! Ude sprejemajo gg. duhovniki in tajništvo Družbe v Gorici, Via Orzoni 36 A.

Preselitev.

Udruženje vojnih invalidov naznanja, da je preneslo svoj sedež iz ulice Morelli št. 26 v ulico Dante št. 12, pritličje. Urad je odprt od 9. do 12. ure in od 4. do 8.

Stolni kapitel na Reki.

Na svečnico je reški škof mons. Sain slovesno ustoličil prvi stolni kapitel nove reške škofije. Prvi kanoniki so gospodje: Raimondi, Rosini, Balas, Podboi, Franchetto, Pietro Nani. Vsi so Italijani. Reška škofija ima 60 odstotkov slovenskih vernikov.

Tečaj za barvanje in poliranje lesa.

Zavod za pospeševanje obrti bo tudi letos otvoril v prostorih obrtne šole nedeljski tečaj za barvanje in poliranje lesa. Lanski tečaj, ki se ga je vdeležilo 45 mizarjev, je prav dobro uspel.

Fašistovski znaki.

To je sicer že znano, da je nošnja in prodaja fašistovskih znakov zdaj urejena. Vendar še enkrat dajemo javnosti v vednost, da je prepovedano izdelovati, prodajati, prevažati ali razdeljevati fašistovske znake tudi, če so vtisnjeni le v papir, steklo, blago ali kam drugam. Kdor hoče to delati, mora imeti dovoljenje od notranjega ministrstva.

Solkanski most.

Novi kameniti lok pri solkanškem mostu je že dograjen. Sicer je še dosti dela, predno bo most končan in odstranjen sedanji jekleni, zasilni most. Vendar bodo z delom tako pohiteli, da bodo novi most slovesno izročili prometu 9. avgusta, na dan ko je bila Gorica zavzeta.

Ob srebrnem studencu.

Tako se imenuje povest, ki jo je spisal Franc Jaklič za naše Mohorjane. Kdor je bral veselo »Nevesto s Korinja«, ve, kako živahno in lepo zna Jaklič pripovedovati. »Ob srebrnem studencu« je roman iz zgodovine naših krajev. Studenec živega srebra — to je Idrija, to so naši domači ljudje. Mohorjani so letos s posebnim užitkom prebirali povest »Jelkin nageljček«. »Ob srebrnem studencu« bodo še bolj zadovoljni.

Grozna nesreča.

Na svečnico zjutraj se je pripetila v Vipolžah v Brdih grozna nesreča. Med mašo je začela goreti lesena baraka Antona Mariniča. Doma je ležala le štiri mesece stara hčerkica. Mati je bila tedaj v cerkvi, gospodar pa po opravkih. Plamen se je brž tako razvnel, da je bila vsa baraka v hipu v ognju. Sedje so gasili kolikor so mogli, a v plamen podati se ni nihče upal. Našli so le zogljenelo trupelce, dva druga majhna otroka so rešili. Ubogi starši! Ubogi pa tudi vsi barakarji, ki morajo v takšnih stanovanjih prebivati! Mariničevi so komaj dva meseca prebivali v tej leseni baraki. Vse vaščane in dobra srca pa pozivamo, naj priskočijo na pomoč ubogi družini!

Kje je zajec skrit?

Sicer se skoraj lističu, ki se mu pravi »Voce di Gorizia«, ne splača odgovarjati. Toda bodi za danes; par vrstic le potratimo, da bodo naši bravci dobili vtis o imenitnosti tega lista in njegovih nasvetov.

V četrtek so brali v goriomenjem listu par nasvetov o »praktični italijanski penetraciji«. Članek začena z ugotovitvijo, da je Gorica poklicana, da »izžareva po vsej pokrajini italijansko narodnost«. Na to pride na misel, da slovenske knjigarne v Trstu in v Gorici delajo velike dobičke, ker tiskajo »majhno slovensko« literaturo ter jo razpošiljajo med ljudstvo. Možak si zdaj dne palec na čelo in se vpraša: »Ali ne bi lahko namesto vseh teh slovenskih gospodarskih, političnih in podobnih lističev tiskali za Slovence kar italijanske. Pa še kakšen koledarček po vrhu in pratiko, pa morda kak ljudski romanček (romanzetto popolare)«. Tako, si misli, bi se izžarevanje najlažje udejstvovalo.

In še kar hitro! Tam, kjer se tiska omenjeni listič je namreč tudi tiskarnica, ki drugega prevelikega

DNEVNE VESTI.

Zakaj ni »Straže«?

Začudili se bodo nekateri, ki so dosedaj dobivali »G. Stražo«, da jo zadnjič niso dobili več. Zakaj ne? Zato, ker je z zadnjo številko uprava ustavila list (kot je že prej napovedala) vsem, ki niso še poravnali naročnine za l. 1927. Vedite prijatelji, da nismo tega naredili ne radi ne z lahko dušo. Toda morali smo to ukreniti, ker je naša dolžnost skrbeti, da nam Straža ne umrje za sušico. Gotovo tudi Vi nočete tega. Zato nam nikar ne zamerite, če smo Vam list ustavili. Ravno to naj Vas zdrami, da čim prej pošljete naročnino in zopet bo prihajala k Vam Vaša prijateljica, Vaša Straža. Ne odlašajte!

Žalostna novica.

Danes mora »Goriška Straža« naznaniti svojim bralcem tužno vest, da se je njen odgovorni urednik Polde Kemperle nevarno ponesrečil. V sredo zvečer se je Polde na Korzu v Gorici tako nesrečno izognil nekemu avtomobilu, da ga je kolo zgrabilo za levo nogo in mu jo nad členkom strlo. Prepeljali so ga brž, smehljajočega kot vedno, v bolnišnico usmiljenih bratov via Alvarez. Tam se bo moral lečiti par tednov, predno bo noga dobra. Vsi znanci, prijatelji in braveci »Straže« želijo Poldetu Kemperlu, da bi brž in trajno okreval!

Vračamo pozdrave!

Naš rojak, operni pevec Marij Šimenc, ki poje sedaj v Zagrebu, se je spomnil po razglednici na »Stražo«. Tem potom mu vračamo pozdrave in mu želimo, naj bi šla njegova pot vedno kvišku!

Osebnne izkaznice.

Vzorci za osebne izkaznice, ki jih predpisuje novi zakon o javni varnosti, so izgotovljeni. Svetujemo vsem, ki le količkaj potujejo, da si priskrbijo pri županstvih nove osebne izkaznice. Le tako se rešijo marsikaterih sitnosti.

Kaj je s potnimi listi?

Mnogi naprošajo tajništvo Političnega društva »Eдинosti«, da posreduje zaradi potnih listov pri tukajšnji prefekturi. Da prihranimo prosilec potnih listov mnogo poti in stroškov, jih opozarjamo na naslednje: Prefektura izdaja potne liste le v trgovske, gospodarske svrhe; v osebnih in družinskih zadevah izda prefektura potni list le v redkih slučajih. Kdor hoče potovati v trgovske in gospodarske svrhe, si mora prej priskrbeti to stvaren dokument, ki ga mora potrditi pristojni italijanski konzul. Če si kupil n. pr. v Jugoslaviji potestvo, moraš predložiti pogodbo, ki jo je overovil tudi italijanski konzul. Opozarjamo tudi, da znaš sedaj taksa za potni list 63 lir.

Čuvaj se senjske roke!

Zgodovinska povest.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, poslovenil F. Š. Cvetkov.

Ali saj nisem pesnik, da vam jo dostojno opišem, toda pravim vam, v cerkvi niste videli lepšega angelja. Živeli smo tiho, v samoti, jaz sem hodil po vojaški službi, mati in sestra sta delali doma. Jaz nisem niti popival, niti kockal in ker me niso videl na veselem pijančevanju, so mi prišli drugi nadevki: »Svetnik Danilo«. Briga me! Živel sem veselo s svojo zlatolaso sestro in materjo. Bili smo srečni, presrečni. Naenkrat je prišla moji četi zapoved, da krene k beneški meji. Ženske sem moral pustiti v Gorici. Mati že tako ni mogla iz hiše radi trganja; pa kaj naj delajo ženske v vojaškem taboru? Nekako težko mi je bilo; ko je nekega jutra sezval bobnar mojo kompanijo na pot, kakor da bi bil tolkel po mojem srcu. Mati je jokala, sestra jokala, jokali sem — pri moji sablji — tudi jaz. Odšel sem. Tri mesece smo čakali Benečane ob meji, slednjič smo se vrnili v Gorico. Kako srečen sem bil! Ali ko sem prišel tja, kako se je vse čudno spremenilo. Mati se ni mogla niti ganiti a Karlota, moja rdeča,

polna, vesela Karlota — blede, suha, nevesela, samo v zemljo je gledala pred menoj. Gledal sem dan, dva, tri dneve, gledal teden dni, jaz, kakor da bi bil Karloti na potu. Slednjič sem rekel sestri ostro: Govori, a ona v jok. Govori! sem zagrmel močneje, in ona mi je pripovedovala — ah kaj! Bil vam je tu nek bogat plemič, vražji zapeljivec lepega lica. Ta je prežal na Karloto, ko je šla v cerkev. Pretkana na glavicu se je razgrela. Vrti se, namigaj, vzdihuj, pa to, pa ono in ko na vse to trkanje ni bilo odziva, je podkupil staro dekle, splazil se pod mrak v hišo, ko je mati spala — in in moja sestra je imela biti mati — a ni imela moža. Mati seveda ni nič vedela o tem. Vdaril sem se s pestjo ob čelo, zapodil sem dekle, opasal sabljo in hitel k plemiču. Čudeč se mojemu gnjevu, je ljubeznjivo odgovoril, da poroči dekle. Prisegel je in sestra je bila zadovoljna. Naj bode tako, sem rekel in sem vse po tistem povedal materi. Plemič je hodil v hišo; došli smo dan svatbe. Sila je bila. Prišel je rok ali ženina ni bilo. Iskal sem ga, ni ga bilo doma, ni ga bilo v Gorici — pobegnil je v svet. »Da bi ga puška ubila!« je planil Juriša in segnil po svojem nožu. »Čez pol leta mi je sestra od za-

losti umrla, umrlo tudi dete, a dva meseca potem sem zakopal mater. Po tem sem slišal, da je ta božji grešnik oženil bogato hčer škofa lavantinskega, s katero je bil zaročen več let. Gnalo me je iz Gorice; pred odhodom sem obiskal na pokopališču tri mile križe; na njih sem se zaklel pred Bogom, da se maščujem. Onega dne sem si prišil na srce te tri križce, naj me spominjajo osvete — in pri mojem imenu, maščujem se. Dvajset let jih nosim, in nadejam se skoraj prilike.« »A ta plemič — ta ničvrednež?« je vprašal knez Martin. »Je gospod baron Josip Rabata, vicedom kranjski,« je odgovoril kapitan. »Da bi ga strela ubila!« je zagrmel Juriša. Gosti so obmolknili. Kapitanu je padla solza na brke. Malo se je zamislil in izpraznil drugo čašo. Nadaljeval je mrko: »Pustimo to! Moja stvar je! Vas se ne tiče! Govorimo o čem drugem. Da, oče Viktor, kaj ste čuli na Reki o naših senjskih poslih?« »Mnogo sem popraševal; toda ničesar nisem izvedel, razun da se škof Mark Anton vozi radi teh poslov semtertja.« »Vse se mi zdi,« je začel knez Posedarič resno, »da niste naredili

pametno, ko ste podpisali oni mir z Benečani. Mi Senjani ga držimo, ali pa ga drže oni? Smejo-li naše ladje slobodno iziti iz luke? Pa kdo se je zajamčil za Benečane? — Senjski škof!«

»Res, res!« je potrdil stari vlastelin Radič.

»Ali kako, da ne bi to pismo veljalo, ko sem ga pisal jaz in »optima fortuna« in na to udaril pečat,« je dodal notar Srebrnjak.

»Prevarili so nas v zvestobi, go-spoda!« je planil vojvoda Orlovič.

»Zdi se mi,« je nadaljeval knez Martin, »da so nam vrgli to vado, da mirujemo, dokler ne spletejo okoli nas mreže. Jaz ne verujem škofu.«

»In narod se silno vznemirja!« je pristavil Juriš Daničič.

»Gospoda!« je spregovoril kapitan Barbo, »ne mislite, da se meni zdi ta račun čist. Jaz sam uvidevam to. Zanesel sem se na škofa. Jaz sem rad, ker tu beneška nevolja, tam, zlasti pri Kaniži — turška. Ali prevaril sem se.«

»Z Benečani ni nikdar miru in tudi ga ne bo,« je dvignil knez Posedarič junaško glavo in oči so mu živahneje iskrale. »Ali naj iztrebijo oni nas, ali jih končamo mi.«

(Dalje prih.)

dela, razen tiskanja »Goriških glasov« ravnoma. Radevolje bi kaj pak prevzela ta tiskarna tiskanje vse te »majhne literature« za Slovence v italijanščini, ker je od sile zavzeta za »izžarevanje«, pa ne narodnosti, marveč za izžarevanje li-ric iz slovenskih žepov v lasten mošnjiček. Zdaj veste, čemu je »Goriški glas« dal take brihtne nasvete. O, pa jih ima še par takih v možganih!

Gospodarstvo.

Posestnikom avstro-ogrskih kron.

Ni dolgo, kar je »Goriška Straža« pisala o zamenjavi avstro-ogrskih kron, ki jih imajo zasebniki. Takrat smo rekli, da zadeva še ni rešena in da ni mogoče v posameznem slučaju prav nič pomagati. Opozorili smo ljudi tudi na to, da ne trosijo denarja po nepotrebnem v svrhu raznih posredovanj. Nekateri posestniki avstro-ogrskih kron pa še vedno prašujejo tajništvo K. D. Z., kaj je z zamenjavo kron? Odgovoriti jim moramo, da ni vlada v tem prašanju še ničesar ukrenila. Treba je pač še počakati na zamenjavo. Naš list bo pravočasno obvestil svoje čitatelje o vsakem ukrepu vlade v tem prašanju.

Vojna odškodnina.

Ponovno smo že v našem listu opozarjali merodajna oblastva na pritožbe vojnih oškodovancev pro-

ti prenizki likvidaciji vojne odškodnine. Vojni oškodovanci se pa vedno bolj pritožujejo proti finančnim uradam in vojno-odškodninskim komisijam radi prenizkih konkordatov in vojno-odškodninskih sentenc. Pritožbe vojnih oškodovancev so opravičene. O tem nam priča naslednji slučaj: cenitev vojne odškodnine je znašala 6000 lir; stranka je pri sklepanju konkordata zahtevala 47000; uradnik ji je ponudil 47000; stranka ni hotela podpisati konkordata in komisija ji je zvišala na 530. Podobnih slučajev je na stotine. Pozivljamo vojno-odškodninske urade, da so z vojnimi oškodovanci bolj širokogrudni in pravični. Saj so gospodarske razmere našega ljudstva že tako žalostne, da se polasča mnogih obup. Opozarjamo na to perečo gospodarsko prašanje tudi g. prefekta. Tudi v interesu države je, da ne žene vojnih oškodovancev v propast.

Za osuševanje briškega Prevala.

V nedeljo so se zbrali v mestni hiši v Krminu občinski načelniki in posestniki, ki so prizadeti pri osuševanju močvirnega ozemlja pod Prevalom. Inženir Tonizzo, ugledni vodja kmetijskega urada v Gorici, je navzočim razložil načrt za osuševanje. Nato je predložil pravila konsorcija za osuševanje Prevala. Navzoči so pravila soglasno odobrili in so takoj ustanovili konsorcij.

Kaj je novega na deželi?

Števerjan.

V »Straži« od 5. januarja je bil dopis iz Cerovega, ki obravnava zidanje nove šole na Valerišču. Dopisnik pravi, da prostori niso primerni za šolo, čeprav je precej staršev za ta kraj. Je pa precej drugih staršev, ki so proti temu. Ti pravijo, naj bi se šola postavila kje drugje na takem kraju, da bi vsi otroci imeli primerno daleč. Tak kraj bi bil kje v bližini Bukovja. S tem bi prikrasili razdaljo malčkom iz Grojne, Rovane in od Aščevih; pa tudi oni iz Kakenc, Valerišča in Močvirja ne bi imeli predalet. Upamo, da bodo odločujoči krogi počasi in trezno prevdarili to zadevo, da bo za vse pravično urejena.

Podmelec.

Janez Miklavič, 23 let star električar, je zaposlen pri tvrdki Bosi v Podmeltu. Splezal je na visok drog, da zveže žico, ki jo je pretrgal vihar. Z višine je padel v jarek in si zlomil obe nogi.

Ukve.

Po vsej naši okolici poučuje duhovnik krščanski nauk v šoli. Le v Ukvi ne sme! Kdo je tega kriv? Mi Ukljani gotovo ne; saj smo ver- no ljudstvo, ki ljubi in spoštuje svojega dušnega pastirja ter želi, da bi se otroci tudi krščanskega nauka učili v šoli.

Tisti obrekovalec, ki je pogladil duhovnika iz šole, naj javno pove, čemu je to storil. Sicer pa itak vemo, da se že sramuje sovraštva do duhovnikov. Obenem pa izrekamo vsi ukljanski starši hvalo in priznanje g. župniku, ki poučuje našo de- co v krščanskem nauku v župnišču ali v cerkvi.

Selo na Vipavskem.

Dne 2 t. m. je umrl po dolgi in mučni bolezni v Selu na Vipavskem Krkoč Ferdinand, posestnik in gostilničar. Bil je priden in skrben gospodar svoji družini. Zapušča vdovo z dvema nedoraslimi otrokoma in starše. N. p. v m. Ostalim naše sožalje!

Vipolže.

Še nista minila dva meseca od- kar smo imeli za Vipolže-Kozano misjon. Nekateri, ki znajo več ko-

hruške peč, so pa odprli v naši va- si »hranilnico«, pardon, ples, ka- mor so upali, da bo lahkomišna mladina znašala svoje težko prislu- žene lirce in drugi dan domov čr- nega mačka ter prazen žep. Toda na čast vipolžki mladini povemo, da so od nje malo »kasirali«, čeprav je bil zraven eden, ki bi od njega tega ne pričakoval.

Iz Cerkljanskega.

(V premislek vsem mlekarskim zadrugam cerkljanskega okraja.) Čuje se, da so si neki gospodje iz idrijske doline vzeli za nalogo, da bi na Slapu ustanovili neko »Zvezo mlekarskih zadrug« h kateri naj bi pristopile tudi mlekarne cerkljan- skega okraja. Namen te zveze bi bil, da bi skupno pošiljali maslo naravnost Delavskim zadrugam v Trst. Namen sam na sebi je vse hvale vreden. Pa malo pomislimo! Ali nimamo mi že vse to in še več? Ali nimamo že »Zadružne zveze« v Gorici, ki ima ravno iste namene in še več? Pri njej smo večinoma že vsi včlanjeni. Zakaj bi zopet zbijali »fond« ko ga že imamo? Za- družna zveza ima tudi sposobne ljudi strokovnjake in ne organizira le prodaje masla; pri njej dobimo vse nasvete, posredovanja pri oblastvih itd. vse brezplačno. Treba je pomisliti, da društvo ali »Mle- karska zveza« sama od sebe ne živi; treba je denarja za upravo itd., ka- terega pa mi nimamo. Mlekarna, okenimo se rajši trdno Zadružne zveze v Gorici in ne dajmo se za- peljati od ljudi, ki imajo vse dru- gačne namene, o katerih pa danes ne bom pisal, od kod prihajajo pa že vemo.

Bukovski Vrh.

V »Gor. Straži« šte. 4 z dne 14. jan. je neki obiskovalec priobčil iz Vrha dopis, v katerem je razkrival nevšečnosti, ki jih je opazil v Vrhu. — Dasi je morda resnico pisal, in pregovor pravi, da resnica v oči bóde, vendar ne morem odobrava- ti, da se slabosti enih ali drugih ob- javljajo po časopisih. — V svojo obrambo podpisani izjavljam, da z gorirečenim dopisom nisem v nika- ki zvezi, tudi me — odkar sem dal slovo okrož. predsedstvu — vrhov- ske razmere ne zanimajo, pa naj

Zahvala.

Ob priliki težke izgube, ki nas je zadela s smrtjo našega ljubljenega očeta, brata, tasta, deda in strica gospoda

Josipa Makuca,

posestnika v Cerovem

se tem potom najsrčneje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za obilno udeležbo pri pogrebu, posebno udeležnikom iz sosednih vasi. Najsrčnejša zahvala veleč. gg. kuratoma iz Cerovega in Števerjana, društvu »Danica« za darovani venec, domačim cerkv. pevcem po vodstvom g. pevovodje Aleksandra Blažiča za ganljive žalostinke ter vsem, ki so na katerikoli način izkazali čast pokojniku na njegovi zadnji poti.

Cerovo, dne 28. januarja 1927.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Povodom bridke izgube ljubljene mame

Katarine Kogej,

katero je Bog poklical k Sebi dne 28. jan. t. l., se tem potom najiskreneje zahvaljujemo vsem blagim sorodnikom in prijateljem, ki so drago pokojnico tolažili v njeni bolezni ter vsem, ki so jo v tako obilnem številu spremili na njeni zadnji poti. Prisrčna zahvala zlasti čč. duhovščini in godbi Kat. del. družbe ter vsem znancem in prijateljem za vse dokaze iskrenega sočutja.

V Idriji, dne 31. januarja 1927.

Katerina in Leopoldina Kogej.

bodo slabe ali dobre. Skušajte ure- diti sami, kar je slabega — odpra- vite, kar pa je dobrega — ohranite! Enkrat za vselej si pa prepovedu- jem zvrčati napačne in neuteme- ljene obdolžitve na mojo skrom- nost! Tako, pa da smo prijatelji! Če pa pišem v naše liste, sem ved- no pripravljen se podpisati. Toliko v pojasnilo! **Pečinski Nace.**

Podpisano uredništvo izjavlja, da omenjenega dopisa ni pisal g. Ignac Pisk in ni z njim v nobeni zvezi. **Uredništvo »Straže«.**

Vrsnik nad Idrijo.

Hudo je danes za kmeta, draga »Straža«. Kar hočeš kupiti, vse dra- go plačaj, kar imaš pa na prodaj, je pa vse poceni in še prodati ne mo- reš. Kje torej jemati denar za vse potrebščine in visoke davke? To so res vprašanja, ki danes slehernemu kmetu belijo glavo. — »Stražo« pridno prebiramo, ker smo spo- znali, da je to posebno še v teh ča- sih za vsakega neobhodno potreb- no. In v njej najdemo vedno dosti prekornega čtiva za borih 15 lir celo leto. — Z novim gospodom le- dinskim smo zelo zadovoljni. V na- še veliko veselje pride vsak mesec enkrat k nam maševati, za kar smo mu izredno hvaležni. Bog ga živi! **Vaščan.**

Idrijske novice.

Pozdrav msgr. Arkotu.

Našemu obče priljubljenemu go- spodu dekanu, ki se zdravi v go- riškem sanatoriju, pošiljamo Idrij- čani najtoplejše pozdrave. Vsa Idrija in okolica se za Vas, veleč. gospod, močno zanima in iskreno želi ter prosi dobrega Boga, da bi se Vam vrnilo ljubo zdravje in bi se Vi vrnili nazaj med svoje Vam dra- ge Idrijčane. Sprejmite najudanejš- še pozdrave od svojih faranov, ka- terih srčna želja je, da bi ljubi Bog Vam vrnil ljubo zdravje, uslišal na- še prošnje in Vas zdravega zopet poslal k plodonosnemu delu, kate- rega ste z nepopisnim veseljem in vztrajnostjo vršili na vseh poljih — v naš dobrobit. Upamo na skoraj- šnje veselo svidenje! **Idrijčani.**

Smrtna kosa.

Kakor je prvi mesec pokazal bo letošnje leto na mrličih bogatejše od lanskega. Lansko leto je bilo 105 mrličev, (107 krstov), letos je pa go- tovo že prvi mesec umrlo čez 15 oseb. Med drugimi je umrla 85 let- na skrbna krščanska ženska gospa Katarina Kogej. — Nagle smrti je

preminul žgalniški paznik g. Franc Levstek. Zjutraj je bil še v službi, zvečer pa na mrtvaškem odru. Bruhnil je kri in po par urah izdih- nil. Nekaj novega pri tem pogrebu je bilo, da sta svirali obe tukajšnji godbi. Bil je namreč podporni član obeh godb in dolžnost obeh je bila, da sta se pogreba udeležili. — Vsem večni pokoj!

Pogrebno društvo.

V nedeljo 23. m. m. se je vršil občni zbor tega prekornega društva. Le škoda, da se tisoči čla- nov vse premalo zanimajo za to koristno ustanovo. Na občnem zboru je bilo v primeru s številom članov skrajno pičlo število udele- žencev. To je potem dostikrat vzrok raznim neprilikam ki se do- gajajo, — ker ljudstvo ne ve za razne sklepe, ki se sklenejo na občnem zboru. Dolžnost Idrijča- nov in tudi okoličanov bi bila, da bolj skrbno sledijo delovanju te prekornostne ljudske ustanove.

Aretacije.

Vsled novih ostrih odredb glede potovalnih predpisov in potnih lis- tov za inozemstvo so postale are- tacije zelo številne. Že dalj časa sedi v grajskih zaporih dijak Karol Medvedič. Šel je obiskat svojo se- stro v Jugoslavijo; ko se je vračal, ga je straža prišla in odvedla v za- por. Upamo, da bo fant kmalu iz- puščen na svobodo, ko se oblastvo gotovo prepriča, da fant ni imel ni- kakega drugega namena.

Smrt Idrijčana v Jugoslaviji.

Pretečeni mesec se je smrtno po- nesrečil v rudniku v Zabukovci Idrijčan, paznik g. Franc Keneta. Bil je uslužben kot paznik in ne- sreča je hotela, da je strmoglavil v globoko nižino. Star je bil komaj 30 let. Tudi žena je bila iz Idrije. Večni mu pokoj! Vsem ostalim, po- sebno pa hudo prizadeti mladi vdo- vi iskreno sožalje.

»Naš čolnič«.

Prejeli smo prvo številko petega letnika tega priljubljenega lista. — »Naš čolnič« je imel že doslej tu v mestu in v okolici mnogo naročni- kov in prijateljev. Kakor znano je pa z letošnjim letom postal tudi družinski list. — Prva številka je že pokazala nekaj tako lepega in zanimivega, da je res vreden pripo- ročila. Brezdvomno se bo število naročnikov pri nas znatno povišalo, zlasti fantom in dekletom, — pa tudi starišem bo kaj dobrodošel. Zato le sezimo po njem! Naroči se tam, kjer »Straža«. Stane pa celo leto 10 lir.

Listnica uredništva.

T. A., Podbrdo: Kar ste nam poslali že sega preveč v družinske in osebne razmere. Zato ne moremo v javnem glasilu dopisa priobčiti. Pozdravi!

Obč. nač. v Sedlu: Ako je bil prvi dopis le smešenje, potem list tem potom obžaluje, da je dopis priobčil. Vaš dopis, morda skrajšan, pa priobčimo, če to izrecno želite, v prihodnji številki. Odpišite! Pozdravi!

Listnica Kmečke-delavske zveze in Političnega društva »Edinosti« v Gorici.

1. Berginc Jožef, Čezsoča št. 32: V Vaši zadevi bo tajništvo posredovalo. Ko dobimo odgovor, Vas obvestimo.

2. Grček Ivan, Veharšek: Proti negativnemu odloku, ki ste ga pred dnevi prejeli morate vložiti vsaj tekom 90 dni rekurz na Corte dei Conti v Rimu.

3. Kurinčič Anton, Idersko 57: Ob priliki bomo v Vaši vojnoodškodninski zadevi posredovali pri finančni intenciji v Trstu.

4. Kravanja Ana, Čezsoča: Vaša zadeva je zamotana; ko jo proučimo, Vam odgovorimo pisмено.

5. Leskovic M. Podkraj: Pripravljeni smo posredovati v Vaši zadevi, vendar nam morate sporočiti: a) kdaj ste vložili prošnjo? b) svoj natančen naslov: ime, priimek, očetovstvo in hišno številko.

6. Kovač Tomaž, Moženca (Log) št. 47: V Vaši zadevi nismo dobili odgovora. Posredovali bomo osebno, nakar Vas obvestimo o uspehu.

7. Mat. A., Ravne 93: V Vaši vojnoodškodninski zadevi bomo ob priliki osebno posredovali pri finančni intenciji v Trstu.

8. L. P., Š.: Seveda postoji zakon, ki urejuje vojnoodškodninsko zadevo, katero omenjate v svojem pismu. In zakon avstrijskih rekvizicij je Gor. Straža zelo veliko pisala. Zato Vam ne moremo v Vaši zadevi pomagati.

9. Čermelj Frančiška, Budanje št. 58: V Vaši pokojninski zadevi bo tajništvo posredovalo.

10. Kralj K., Dornberg, št. 2: Vam je bila že odbita pokojninska prošnja, ker niste imeli tokrat še 60 let. Poizkusili smo z novo prošnjo; o uspehu Vaš obvestimo.

11. Legiša Aloj. v. Svetič, Nabrežina št. 41: Odpošljite v Rim takoj dokumente, ki so jih od Vas zahtevali. Brez dokumentov ne morete dobiti izplačila zastankov in tudi ni mogoče prepisati pokojnine na Vaše ime.

12. Budin I., Gorica: Zglasite se ob priliki v tajništvu.

13. Koritnik Antonija, Št. Vid št. 6: Sporočite nam ime, priimek, oče-

toivstvo pokojnega sina po katerem ste zaprosili pokojnino.

14. Terčič Ivan, Podsabotin št. 22: Zglasite se ob priliki v tajništvu.

15. Kavčič G. in Kogoj Anton, Podmelec: Glede zamenjave avstro-ogrskih kron čitajte odgovor v članku »Posestnikom avstro-ogrskih kron«.

16. Leban L., Gorica: Zglasite se ob priliki v tajništvu. Tajništvo.

Darovi.

Za »Alojzijevišče«: P. n. g. Schnabl Valentin 25 L. — Priscna hvala!

Za »Slovensko sirotišče«: N. N. 10 L 60 st.; preplačilo za »Trojni cvet«: Preč. gg. Valentin Kragelj, Velike Žabljice 47 L 80 st.; Josip Fon, Ajdovščina 2 L 80 st.; Friderik Lenardič, Kožbana 7 L 80 st.; Dominič Janež, Studeno 2 L 80 st.; I. K. 12 L. — Srčna hvala!

VABILO

k

REDNEMU OBČNEMU ZBORU

»Gospodarske zadruge« r. z. z. o. j. za bovško dolino, ki se bo vršil dne 6. februarja 1927 točno ob 1. uri popoldne v prostorih Ljudske posojilnice s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Revizijsko poročilo.
3. Rač. zaključek za leto 1926.
4. Nadaljni ukrepi.
5. Volitev odbora.
6. Slučajnosti.

V slučaju nezadostne udeležbe se bo vršil v smislu § 16. pravil na istem mestu in z istim dnevnim redom pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bo sklepal veljavno ne ozi-
raje se na število članov.

Zadružni pozdrav! Odbor.

Kmetijska in delavska gospodarska zadruga na Idriji pri Bači v. z. z. o. j.

vabi svoje člane na

VI. REDNI OBČNI ZBOR,

kateri se bo vršil dne 20. februarja 1927 ob 13½ v zadružnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika I. izr. občnega zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1926.
5. Volitev načelstva v zmislu § 22.
6. Odobritev notranjih poslovnikov.
7. Razprava o predlogih v zmislu § 14 b zadr. pravil.

V slučaju nesklepčnosti se vrši drugi občni zbor po § 16 zadružnih pravil.

Idrija pri Bači 3. februarja 1927.

Načelstvo.

VABILO

na IZREDNI OBČNI ZBOR

Ljudske posojilnice v Iderskem, ki se bo vršil dne 13. februarja t. l. v zadružni pisarni v Iderskem ob 2. uri popoldne.

Dnevni red:

Razdružba in likvidacija zadruge.

Načelstvo:

Al. Miklavič.

Manfreda.

OBČNI ZBOR

Kmetijske zadruge v Ročinju

se bo vršil dne 13. februarja 1927. ob 2. uri popoldne v prostorih ljudske šole s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo starega načelstva in nadzorstva.
2. Prememba pravil.
3. Volitev novega načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

V slučaju, da bi na občnem zboru ne bila navzoča ena desetina vseh zadružnikov, se bo razpisal v treh tednih nov občni zbor, ki bo smel sklepati brezpogojno.

Strgar Andrej, predsednik.

Srenjšček Franc, odbornik.

Slovenska družina z 2 otrokoma (v mestu) išče razumno, pošteno in zdravo dekle, že izučeno v gospodinjstvu. Naslov pove uprava »Goriške Straže«.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da bo od zdaj naprej odprta moja krčma v Krminu »Pri Mori«. Dobe se tudi jedila. Priporočam se vljudo vsem Bricem in Furlanom. Na svidenje! — Dominik Padovan.

Kadar vabiš na krst

ali praznuješ ženitovanje, kadar obhajaš god ali rojstni dan, ali kadarkoli sploh vabiš goste v hišo, vedno jim boš dobro postregla, ako jim serviraš izborne testenine PEKATETE, zanesljivo prave v polkilogramskih originalnih zavojih.

ODVETNIK

Dr. Peter Medvešček

v Gorici naznanja, da se je preselil s svojo pisarno iz hiše št. v. 37 na Corso Verdi v hišo št. 28, prvo nadstropje iste ulice.

Lloyd Sabauda.

Prihodnje vožnje:

v Severno Ameriko:

»Conte Rosso« 11. 2. 1927.

»Conte Biancamano« 1. 3. 1927.

Iz Genove v Njujork v 9. dneh;

v Južno Ameriko:

»Principe Udine« 10. 2. 1927.

»Conte Verde« 17. 2. 1927.

»Principessa Maria« 2. 3. 1927.

Iz Genove v Buenos Ayres v 13½ dneh.

v Avstralijo:

»Re d'Italia« 25. 2. 1927.

Informacije daje in sprejema prednaročila na vozne listke zastopnik

F. Rosich, Gorica.
Via Contavalle št. 4.

Krtove kože

kupuje

W. Windspach

Gorica - Via Carducci 6

Na željo daja pojasniti in preskrbuje pasti.

Plačam najvišje cene za kože lisic, podlasic, kun, zajcev, mačk, krtov, veveric, jazbecov itd. itd.

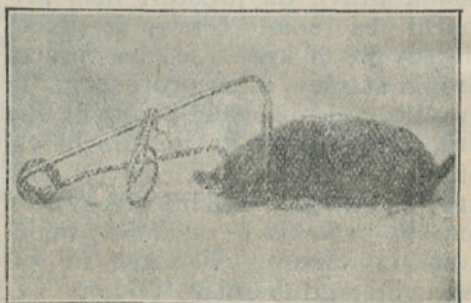
Prodajam PASTI in POSEBNO MESO za lov na divjačino.

Delavnica za strojenje in barvanje Nihče nima pravice kupovati zame

WALTER WINDSPACH

GORICA - Via Carducci 6 - GORICA

Pozor na izpremenjeni naslov!

Kako je prišel Vanc s Kozlovega brega ob denar.

Naš znanec pove, da nima toliko denarja pri sebi, da ga pa hoče čim prej dobiti. »Do kdaj boste imeli denar?« ga vprašata oba naenkrat. »Do jutri ga že dobim,« odgovori Vanc. Nato se domenijo, da se bo do drugi dan, to je v soboto, spet našli na kolodvoru ob isti uri kakor danes. Vanc ves vesel pozdravi gospoda in odhiti v mesto po opravkih, v vednih skrbah, da ne bi zamudil vlaka proti Č., kjer je upal dobiti denar pri svojih številnih prijateljih. Prijatelji v Č. ga začudeno izprašujejo, čemu rabi naenkrat toliko denarja. Zdaj pa je Vanc bridko okušal resnico, kako redki so pravi prijatelji. Zaman je zatrjeval in se pridušal, da bo denar že drugi dan vrnil in da ga bodo pili, kolikor bodo hoteli na njegov račun. Prijatelji so ostali trdi, Vancu ni kazalo drugega kakor iti do-

mov, v več kot 4 ure oddaljeni Kozlov breg. Hitro poišče kočijaža, da se popelje kot gospod gori pod breg; trdno je prepričan, da se bo še večkrat takole vozil; zato se mu nič ne smilijo denarci za voz. Vesel pride domov in ves srečen pripoveduje ženi, kaj se mu je dogodilo; ona mu je vse verjela. Že zvečer sta izpranile vse denarnice in predale, da zjutraj ne bo zamude, ko bo treba na bližnji poštni avto. Tisto jutro se Vanc ni nič zbudil, to pa zato ne, ker ni tudi nič zaspal. Vso noč sta delala z ženo načrte o lepši bodočnosti; to povem pa bolj na tiho, da se njuni načrti niso nič prav ujemali s sedmo božjo zapovedjo. Ne bomo opisovali njegove poti do poštnega avtomobila; omenim samo to, da se je na tej poti zameril jajčarici Nuti, ker ji ni vtegnil odgovoriti, ko ga je vprašala, kam se mu tako mudi. Tako je bil zatopljen v svoje misli, da se je na kolodvoru v Vidmu ob izstopu iz vlaka nameril čisto proti napačnim vratom.

Kdo ve, kam bi bil zašel, če bi ga ne bila opazila njegova znanca, ki sta točno čakala nanj. To pot ju je Vanc komaj vtegnil pozdraviti. Strahoma jima razodene, da je prišel samo 4700 lir, več ni mogel dobiti. Gospoda napravita resen obraz, vendar se omehčata, ko vidi Vancovo zadrego, in eden spregovori: »Naj bo, že dobro! Tudi midva sva dobila denar. Pojdimo sedaj nekoliko po mestu, da se okrepčamo in razgledamo.« Gospoda stopita hitro v avtomobil, Vanc obstane, ne upa se v tako imeniten voz. Toda znanca ga potegneta noter, kar se je našemu prijatelju silno imenitno zdelo. Zdaj je prišel v čisto nov svet; od gostilne do gostilne sta ga vodila prijatelja in pokušali so sladko pijačo. Ko sta gošpoda opazila, da je Vanc tega opravila prav dobro vajen, namreč pokušati pijačo, sta ga začela prijateljsko »svariti«, naj se varuje, ker pijača je močna. Teh besedi naš znanec ni slišal, kar se je bridko maščevalo nad njim, ko je komaj

vlekel noge za njima po strmi poti na videmski grad, kjer je dovolj samotnih koticov. Na samotno klopico so sedli. Eden je izvlekel precej velik zavitek, drugi je držal v roki Vancevo denarnico. Ugotovil je, da je notri res 4700 lir in nekaj drobiža. Predlagal je Vancu, da je najboljša zaviti njegovo denarnico in zavitek z ostalo vsoto skupaj. Vanc je bil popolnoma zadovoljen s tem in se je začel prav živahno razgovarjati z drugim gospodom; občudovala sta lepi razgled po videmskem mestu. Ko je bil prvi s svojim zavijanjem pri kraju, je izročil Vancu lepi, precej veliki zavitek, češ, notri je sedaj ves denar. Naročila sta mu, naj gre sedaj v cerkev sv. »Maria delle Grazie« molit in prosit, da bi važno dobro delo bolje izteklo. Dobro bo tudi, če da zavitek blagosloviti v zakristiji. Ko bo ura poldan, bosta prišla tudi onadva v cerkev, da se poslova.

(Dalje).